
Obchody "Dnia drukarza".

Notatki Płockie 19/2-76, 49-51

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Obchody „Dnia Drukarza“

Obchody „Dnia Drukarza” zbiegły się w biejącym roku z ważną w dziejach kultury narodowej datą 500-lecia narodzin sztuki drukarskiej w Polsce. Stąd szeroki udział instytucji, organizacji społecznych i mieszkańców w drukarskim święcie.

Płock nigdy nie zaliczał się ani do starych, ani do wielkich czy nawet średnich ośrodków poligraficznych w kraju. Niemniej w kulturalnym krajobrazie miasta i realiach jego społeczno-gospodarczego życia drukarstwo było i jest mocno osadzone. Złożyło się na to wiele przyczyn. Najważniejsza to spełnienie przez Płock zawsze roli regionalnego ośrodka kultury. Fakt ten powodował dawniej i powoduje dziś istnienia bardzo dużego jak na miasto powiatowe, ruchu wydawniczego. Ruch ten przybiera na sile w miarę rozwoju środowiska akademickiego i artystycznego w mieście.

Duże znaczenie miała również działalność Związku Zawodowego Drukarzy i Pokrewnych Zawodów, której rolę trudno przecenić. Jeszcze dziś w pamięci starszego pokolenia i to nie tylko drukarzy zachowały się żywe wspomnienia strajków, a później zwycięsko zakończonej w 1945 r. walki o uspołecznienie drukarni.

Obchody związane z 500-leciem drukarstwa w Polsce zainaugurowało Muzeum Mazowieckie urządzając wspólnie z Biblioteką im. Zielińskich w dniach od 8 lutego do 14 marca 1974 r. wystawę p. t. „Wydawnictwa Płockie w XXX-leciu Polski Ludowej”.

W zorganizowanej przez Bibliotekę Narodową, Uniwersytet Jagielloński i Bibliotekę Jagiellońską w Krakowie Sesji naukowej, związanej z 500-leciem z Płocka udział wzięli: **Franciszek Dorobek**, dyrektor Płockiej Drukarni Akcydensowej, **Stanisław Kostanecki**, dyrektor Biblioteki im. Zielińskich TNP i **Edmund Zalewski**, kierownik działu Biblioteki im. Zielińskich TNP.

Zasadnicze uroczystości rozpoczęły się dnia 23 maja 1974 r. W dniu tym w Płockiej Drukarni Akcydensowej odbyło się spotkanie będących na emeryturze pracowników z Dyrektorem i Radą Zakładową. W bardzo miłej atmosferze wspomnień sięgających przeszło pół wieku i więcej upłynęły godziny tego potrzebnego zetknięcia kilku pokoleń płockich drukarzy. 23 emerytom wręczono kwoty pieniężne oraz kwiaty, jako wyrazy pamięci o nich.

Spotkania w Dniu Drukarza z tymi, którzy odeszli na zasłużony odpoczynek, stały się już tradycją, pielęgnowaną przez średnie i młode

pokolenie pracowników. Podkreślić należy, że kontakt z emerytami jest nie tylko świąteczny. Wielu bierze czynny udział w pracy społecznej zakładu i uczestniczy w akcjach czynów społecznych jak np. czyn na rzecz budowy Biblioteki Publicznej Ziemi Płockiej — Pomnika XXX-lecia PRL.

Obchody „Dnia Drukarza” włączone zostały w ogólnomiejski program „Dni Kultury Oświaty Książki i Prasy” i miały miejsce w piątek 24 maja 1974 r.

W godzinach przedpołudniowych życzenia z okazji drukarskiego święta dyrektorowi Franciszkowi Dorobkowi złożyli: **Wanda Chrostowska** w imieniu Płockiego Towarzystwa Przyjaciół Teatru, **Sabina Dobrowolska** — dyrektor Powiatowej Biblioteki Publicznej, **Bożena Strzelecka** — przedstawicielka Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki, **Maria Golicik** — przedstawicielka Społecznego Komitetu Budowy Biblioteki Publicznej Ziemi Płockiej oraz **Barbara Daniłow** — dyrektor biura Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Przybyła delegacja młodzieży z Liceum im. Wł. Jagiełły na czele z wybitnym działaczem oświatowym i budowniczym, dyrektorem **Janem Przyszlakiem**. Złożyli na ręce dyrektora życzenia dla całej załogi. Punktualnie o godzinie 13.00, na styku zmian produkcyjnych do hal drukarni weszły uczennice Zespołu Szkół Medycznych w pielęgniarskich strojach i wręczyły w miejscu pracy wszystkim pracownikom fizycznym i umysłowym kwiaty oraz złożyły z okazji święta drukarza życzenia owocnej pracy.

O godzinie 19.00 w Spółdzielczym Domu Kultury odbył się ogólnomiejski koncert zorganizowany przez Wydział Kultury. Na Koncert przybyli: Prezydent m. Płocka — **mgr Henryk Rybak**, Sekretarz KMIP PZPR — **mgr Jan Wańkiewicz**, V-Prezydent m. Płocka **Aleksander Chelstowski** i kierownik Wydziału Kultury — **mgr Janusz Mielcarek**.

Uroczystość otworzył przewodniczący Rady Zakładowej Zw. Zaw. Prac. Poligrafii — **Jerzy Brzozowski**, następnie zabrał głos dyrektor przedsiębiorstwa mówiąc:

„Rok 1974 zapisze się w pamięci pokolenia jako rok polskiego drukarstwa. 500 lat temu odbił w swojej krakowskiej tłoczni Almanach Cracoviense **Kasper Straube**. Fakt ten dał początek dziejom polskiego drukarstwa. Wywiódł dzieje książki polskiej.

Wielkiemu w historii narodu zjawisku naj-
przedniejsze w kraju instytucje poświęciły
swoją trud badawczy i wysiłek twórczy.

Biblioteka Narodowa w Warszawie, Uniwer-
sytet Jagielloński i Biblioteka Jagiellońska
w Krakowie zorganizowały do Warszawy i Kra-
kowa „Międzynarodową Sesję Naukową z okazji
500-lecia narodzin sztuki drukarskiej w Pol-
sce”, której otwarcia w dniu 6 maja 1974 roku
dokonał w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica
w Warszawie Rector Magnificus Almae Matris
Jagiellonicae.

W dniu 6 maja 1973 roku w Pałacu Rzeczy-
pospolitej przy Placu Krasińskich w Warszawie
Minister Kultury i Sztuki otworzył wystawę
p. t. „Książka polska wczoraj i dziś”. Wcześniej
nieco, bo 4 maja b. r. jubileusz 300-lecia obcho-
dziła najstarsza w Polsce działająca do dziś,
a zarazem jedna z 3 najstarszych w świecie,
drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego w Kra-
kowie.

15 maja 1974 roku najwyżsi dostojnicy Pol-
skiej Rzeczypospolitej Ludowej w osobach
I Sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka i Pre-
zesa Rady Ministrów — Piotra Jaroszewicza
przyjęli przedstawicieli drukarstwa polskiego.

To wszechstronne zainteresowanie dniem
wczorajszym, gdy byliśmy ósmym z kolei na
kontynencie europejskim krajem, w którym
rozwinęła się sztuka drukarska, troska o dziś,
gdy stan przemysłu poligraficznego wymaga
wielkich wysiłków dla skracania dystansu mię-
dzy nami a przodującymi krajami w Europie,
kaze wierzyć w jutro.

To najbliższe jutro polskiego drukarstwa
musi być wielkie. Wszak trudno sobie wyobra-
zić jakąkolwiek dziedzinę kultury, oświaty,
gospodarki i w ogóle życia społecznego, w której
poligrafia byłaby zbędną. Mimo wszystko druk
przenika wszystkie sfery naszego życia. I tu
tkwi rola i znaczenie poligrafii jako nowoczes-
nego przemysłu, jako sztuki, jako nosiciela po-
stępu i niezawodnego archiwariusza zbioro-
wych i jednostkowych losów ludzkich w dzie-
jach świata i poszczególnego narodu.

My płoccy drukarze nie legitymujemy się
wiekowymi tradycjami tłoczni ksiąg w naszym
mieście. Na to bardzo późne wejście sztuki
drukarskiej w życie społeczne i kulturalne
Płocka złożyło się wiele przyczyn, które ustala
badacze. Jak również ich zadaniem będzie
określenie pierwszego płockiego druku odbitego
w tłoczni płockiej.

Drukarnia płocka powstała w 1809 roku za
sprawą Rajmunda Rembielińskiego, prefekta
departamentu płockiego, budowniczego płoc-
kiego teatru i budowniczego przemysłu łódz-
kiego. Miasto nasze zachowało w pamięci tę
twórczą postać, nadając jego imię jednej z waż-
nych ulic.

W ponad półtorowiekowej tradycji płockiego
drukarstwa trudno nie wymienić nazwiska
A. Lenteckiego i Karola Kuliga, jednego chyba
z najambitniejszych drukarzy. U niego, w jego
oficynie Wojciech Bogustawski 24 maja 1823 r.

drukował afisze „zwiastujące arcydzieło sztuki
i przekładu”. U Kuliga wyszedł pierwszy mie-
sięcznik „Dziedzilija czyli pamiętnik płocki
pięknej literaturze poświęcony. Pismo perio-
dyczne dla użytecznej zabawy, rozumu i ser-
ca”. W tym roku mija 150 lat od chwili uka-
zania się pierwszego numeru.

Każdy płoczanin biorący do ręki odbijany
w Płockiej Drukarni Akcydensowej numer
„Notatek Płockich” niechaj pamięta, że na po-
czątku była „Dziedzilija”. Potem historię książ-
ki płockiej znaczyły oficyny Ferdynanda Pau-
lego, L. Rosińskiego, K. Miecznikowskiego,
A. Gzowskiego, B-ci Lipków i B-ci Detrychów.

W 136 lat po powstaniu państwowej dru-
karni w Płocku, w mroźne styczniowe dni
1945 roku, gdy w miasto wchodziła wolność
i niepodległość, płoccy drukarze uruchamiali
aktem własnej woli warsztat pracy. Powstała
po raz drugi w dziejach miasta i drukarstwa
płockiego tłocznia państwowa. 18 lutego 1945
roku wyszedł spod prasy pierwszy numer ga-
zety, organu PPR „Jedność”.

Trzy dziesiątki lat ostatnich charakteryzują
się dalszym rozwojem drukarni. Z 45 zatrud-
nionych w 1945 roku liczba dla roku 1974
wynosi 189. Zwiększył się park maszynowy,
uległy zmianie warunki pracy, mimo że aktu-
alna sytuacja poligrafii w Płocku daleka jest
od oczekiwanej, skorelowanej z rangą i ambic-
jami miasta.

Z satysfakcją podkreślić należy fakt czyn-
nego udziału płockich drukarzy w ogólnonarod-
owym święcie XXX-lecia PRL. Pierwsi zade-
klarowali czyn społeczny na Bibliotekę Publicz-
ną Ziemi Płockiej. Samorzutnie zwiększyli
o 1 milion złotych w stosunku do planowanej
kwotę zysku.

Jesteśmy obecni we wszystkich procesach
kulturowych naszej ziemi, na której żyjemy
i pracujemy.

Specjalne słowa pamięci kierujemy ku tym
wszystkim, którzy w służbie „czarnej sztuki”
wierni byli ideałom piękna i prawdy. Ich pa-
mięć czcimy i hołd im oddajemy w 500-lecie
polskiego drukarstwa.

Serdeczne słowa podziękii kierujemy ku tym
wszystkim, którzy swoją pracą czynią dobrze
kulturze polskiej. Cześć im za to.

Szczególnie serdecznie gratulujemy dzisiej-
szym jubilatom, a specjalnie Towarzyszowi
Sztuki Drukarskiej — Julianowi Celmerowi —
za jego 45-letnią, pełną oddania pracę na po-
żytek drukarstwa, kultury i naszego miasta.
Mając w pamięci rzymską maksymę „verba
volant scripta manent” dla uczczenia 500-lecia
drukarstwa polskiego Płocka Drukarnia Akcy-
densowa dokładając sił i umiejętności, troski
i pieczy, wytłoczy nieodpłatnie pracę mgr
Urszuli Morawskiej p. t. „Dzieje drukarstwa
w Płocku”.

Niechaj to będzie skromnym naszym wkła-
dem w wielkie dzieło wieków i pokoleń pol-
skich drukarzy”.

Podczas przemówienia Prezydent m. Płocka wręczył dyplomy uznania wraz z upominkami nadane przez Urząd Miejski z okazji „Dnia Drukarza”.

Dyplomy otrzymali: **Włodzimierz Blige, Zofia Browarska, Jerzy Brzozowski, Roman Dytus, Wojciech Molski, Halina Sobocińska, Stanisław Zawadzki, Stefan Zbrzezny.**

Troje pracowników otrzymało nagrody pieniężne Prezydenta miasta Płocka. Byli to: **Wiktoria Cendrowska, Stanisław Siwek i Stefan Zelma.**

Prezydent miasta wspólnie z dyrektorem przedsiębiorstwa wręczyli dyplomy wraz z upominkami Jubilatów: za 45 lat pracy: **Julianowi Celmrowi**, za 15 lat pracy: **Zofii Adamiak, Irenie Bitner, Hannie Bodzyńskiej, Bolesławowi Cackowskiemu, Barbarze Chabowskiej, Irenie Dobrskiej, Zofii Imbir, Janinie Jachowicz, Marii Mączewskiej, Halinie Opolskiej, Julianowi Pluciakowi, Alinie Sieradzkiej i Marii Szczepańskiej.**

Wręczono również listy gratulacyjne wraz z upominkami Przewodniczącego Zw. Zaw. Prac. Kultury i Sztuki — **Franciszka Dorobka.**

Listy i upominki otrzymali **Stefan Gołębiowski, Józef Jędrzejewski, Eugeniusz Józwiak, Andrzej Kosecki, Stanisława Lewandowska, Zenona Makowski, Krystyna Pawłowska, Bronisław Skrzeczkowski i Stanisław Wilicki.**

Po zakończeniu uroczystości wręczania dyplomów odbył się koncert w wykonaniu artystów scen stołecznych i Łodzi.

Wieczorem Rada Zakładowa zorganizowała dla pracowników i ich rodzin oraz zaproszonych gości zabawę taneczną wraz z licznymi atrakcjami.

W poniedziałek 27 maja 1974 r. młodzież Szkoły Nr 4, którą opiekuje się Drukarnia, ze swoimi wychowawczyniami p.p. **Marią Kołodziejską i Aliną Stelak** złożyła życzenia założdce, wręczając kwiaty.

Z okazji obchodów 500-lecia drukarstwa polskiego wzmożła się w sposób znaczny liczba wycieczek szkolnych z miasta.

W ostatnich tygodniach Drukarnia płocka pełna była zorganizowanych grup młodzieży szkół wszystkich typów, które zapoznały się z powstawaniem słowa drukowanego.

Szeroki i bogaty program obchodów „Dnia Drukarza” możliwy był tylko dzięki współpracy i szerokiej pomocy URZĘDU MIEJSKIEGO PŁOCKIEGO OŚRODKA KULTURY, ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW KULTURY I SZTUKI oraz DYREKCJI MAZOWIECKICH ZAKŁADÓW RAFINERYJNYCH I PETROCHEMICZNYCH, które od czterech lat pamiętają o drukarzach w dniu ich święta przekazując życzenia i upominki.

Obchody 500-lecia drukarstwa w Płocku zakończy w jesieni 1974 roku wystawa zorganizowana przez BIBLIOTEKĘ IM. ZIELIŃSKICH TOWARZYSTWA NAUKOWEGO PŁOCKIEGO.

Zrzeszenie Prawników Polskich gościem Towarzystwa Naukowego Płockiego

Dnia 23 maja 1974 r. Prezydium Zarządu Głównego Zrzeszenia Prawników Polskich obradowało w siedzibie Towarzystwa Naukowego w Płocku.

Obradom przewodniczył Prezes Adam Łopatka, profesor, dyrektor Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk.

Uczestniczyli w nim m. in. Wiceprezisi: prokurator L. Anders — dyrektor Departamentu w Generalnej Prokuraturze, generał M. Janicki — Komendant Główny Milicji Obywatelskiej, adwokat F. Sadurski i wiceminister Sprawiedliwości — F. Skóra, Sekretarz Generalny — sędzia Sądu Najwyższego M. Szczepański, Sekretarze — A. Czarnecka, A. Maciejewski i Cz. Ura, Skarbnik — H. Paluszynski oraz członkowie: H. Kwaśny, A. Pyszkowski i J. Stanisławski.

Przedmiotem obrad była analiza działalności Zrzeszenia na terenie woj. warszawskiego, a przede wszystkim — w Płocku.

Informację odnośnie województwa podał Prezes Zarządu Okręgu Warszawskiego — sędzia Wiktor Kleniewski, zaś odnośnie Płocka — członkowie Zarządu miejscowego Koła ZPP — adwokaci Jerzy Kejna i Tadeusz Kowalewski.

Jak z ich sprawozdawczych relacji wynikało, terenowe ogniska Zrzeszenia bazują głównie na kadrze sędziowskiej, prokuratorskiej i adwokackiej. Stosunkowo niewielki jest tu udział radców prawnych oraz prawników zawodowo czynnych w administracji państwowej i w gospodarce społecznej.

Działalność kół jest wielokierunkowa.

Podnieszeniu poziomu wiedzy prawniczej służy spotkanie z wybitnymi prawnikami ze środowiska warszawskiego — poświęcone najbardziej aktualnym problemom, a zwłaszcza nowym (lub projektowanym) aktom normatywnym.

Popularyzowaniu wiedzy prawniczej wśród